

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาขอเสนอสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผลการศึกษา
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ปรากฏผลการศึกษา ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการศึกษา พบว่า

1.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.97$; $\sigma = 0.26$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้านและอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\mu = 3.39$; $\sigma = 0.31$) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\mu = 3.32$; $\sigma = 0.60$) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ($\mu = 2.77$; $\sigma = 0.33$) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\mu = 2.27$; $\sigma = 0.03$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า

1.1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.39$; $\sigma = 0.31$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 8 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ความต้องการของประชาคมหรือชุมชน ได้รับการบรรจุในโครงการหรือกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\mu = 3.74$;

$\sigma=0.82$) ประชาคมได้ร่วมคิดและตัดสินใจกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น($\mu = 3.57$; $\sigma=0.60$) ประชาคมได้เข้าร่วมประชุมที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น($\mu = 3.53$; $\sigma=0.64$) ประชาคมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน($\mu = 3.48$; $\sigma=0.62$) ประชาคมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะนำพัฒนาชุมชน($\mu = 3.47$; $\sigma=0.58$) ประชาคมมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญและความต้องการของท้องถิ่น($\mu = 3.44$; $\sigma=0.71$) ประชาคมได้ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการริเริ่มกำหนดเสนอโครงการและแผนงานต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน($\mu = 3.41$; $\sigma=0.74$) ประชาคมมีส่วนร่วมในการแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ($\mu = 3.37$; $\sigma=0.82$) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยสอบถามความต้องการจากประชาคมเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ($\mu = 3.39$; $\sigma=0.81$) ประชาคมได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่น($\mu = 3.23$; $\sigma=0.82$) ประชาคมเคยเข้าร่วมการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น($\mu = 2.81$; $\sigma=0.64$)

1.1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.77$; $\sigma=0.33$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ และระดับน้อย 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ประชาคมได้เข้าร่วมหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ($\mu = 2.81$; $\sigma=0.64$) ประชาคมเข้ามีส่วนร่วมในการรับงานจ้างเหมาโครงการหรือกิจกรรมที่ อบต. ได้จัดทำ ($\mu = 2.70$; $\sigma=0.78$) ประชาคมเข้ามีส่วนร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของโครงการ ($\mu = 2.60$; $\sigma=0.93$) ประชาคมได้รับการแต่งตั้ง / รับเชิญให้เป็นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ ของ อบต. ($\mu = 2.58$; $\sigma=0.71$) ประชาคมได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้น($\mu = 2.50$; $\sigma=0.61$) ประชาคมมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ($\mu = 2.22$; $\sigma=0.55$) ประชาคมได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้น($\mu = 2.16$; $\sigma=0.18$) ประชาคมได้ร่วมบริจาคเงินให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนแผนการปฏิบัติงานที่มีประโยชน์($\mu = 2.12$; $\sigma=0.57$)

1.1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.32$; $\sigma = 0.60$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ และระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ประชาคมเคยได้รับ สิ่งของ หรือของรางวัล เมื่อเข้าร่วมกิจกรรม กับ อบต. ($\mu = 3.62$; $\sigma = 0.88$) ประชาคมเคยร่วมเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลและได้รับการจัดสรรตามประสงค์ ($\mu = 3.58$; $\sigma = 0.89$) ประชาคมได้รับความสะดวกสบายจากการดำเนินงาน โครงการด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา ($\mu = 3.50$; $\sigma = 0.89$) ประชาคมได้รับความรู้จากการฝึกอบรม ตาม โครงการต่างๆ ของ อบต. ($\mu = 3.05$; $\sigma = 0.71$) ประชาคมได้รับการสนับสนุนด้านการส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น จาก อบต. ($\mu = 3.49$; $\sigma = 0.90$)

1.1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.27$; $\sigma = 0.30$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อและอยู่ในระดับน้อย 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ท่านได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\mu = 3.09$; $\sigma = 0.92$) ท่านเคยร่วมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม โครงการพัฒนาที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น การจัดจ้างก่อสร้างการจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ ($\mu = 3.33$; $\sigma = 0.47$) ท่านเคยเข้าร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\mu = 2.28$; $\sigma = 0.45$) ท่านเคยสอบถามผู้รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการพัฒนาท้องถิ่น ($\mu = 2.24$; $\sigma = 0.43$) ท่านเคยติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึก เกี่ยวกับผลความคืบหน้าการดำเนินโครงการพัฒนา ($\mu = 2.23$; $\sigma = 0.43$) ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารงาน ($\mu = 2.21$; $\sigma = 0.45$)

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด เปรียบเทียบรายหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.97$; $\sigma = 0.26$) เมื่อจำแนกเป็นรายหมู่บ้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกหมู่บ้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ หมู่ที่ 2 ($\mu = 3.32$; $\sigma = 0.12$) หมู่ที่ 1 ($\mu = 3.31$; $\sigma = 0.11$) หมู่ที่ 4 ($\mu = 2.95$; $\sigma = 0.15$) หมู่ที่ 3 ($\mu = 2.88$; $\sigma = 0.13$) หมู่ที่ 8 ($\mu = 2.83$; $\sigma = 0.19$) หมู่ที่ 7 ($\mu = 2.82$; $\sigma = 0.13$) หมู่ที่ 6 ($\mu = 2.80$; $\sigma = 0.17$) หมู่ที่ 5 ($\mu = 2.75$; $\sigma = 0.13$)

3. ผลการศึกษา ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยเรียงลำดับความถี่สูงสุดไปหาต่ำสุด แยกในแต่ละด้านดังนี้ คือ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้กับชุมชนตามที่แต่ละชุมชนเสนอ และควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมในการจัดเวทีประชาคม

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการต่างๆที่ได้จัดทำให้ประชาคมทราบ

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ควรมีการสอบถามความคิดเห็นประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ อบต.

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า ควรประชาสัมพันธ์การรายงานผลการปฏิบัติงานของ อบต. ให้ประชาคมรับทราบ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.97 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน และอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ เชื้ออุทรพิศ (2553 : 95) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาเมื่อจำแนกเป็นรายด้านในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผลการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้เคยเข้าร่วมการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ยังมีโครงการอยู่หลายโครงการที่ยังไม่ได้รับการ

จัดสรรงบประมาณ จึงเป็นเหตุให้ประชาคมหรือประชาชนในชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบากเท่าไรนัก ส่วนในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ผลการศึกษาในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาคมมีแนวคิดว่าในส่วนของการพัฒนาท้องถิ่นเป็นเรื่องขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะมีการดำเนินการ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเองยังมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาคมเข้าร่วมในการดำเนินการค่อนข้างน้อย ในด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาคมเมื่อเข้าร่วมกิจกรรม กับ อบต. ไม่ได้รับของขวัญ ของรางวัลจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลมากนัก อีกทั้งการร่วมเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากทางองค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามความต้องการ อันเนื่องมาจากงบประมาณที่มีอย่างจำกัด และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาคมยังขาดการติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับผลความคืบหน้าการดำเนิน โครงการพัฒนาต่างๆ และยังขาดการเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของกรบริหารงาน ซึ่งอาจเกิดจากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบากมีการประชาสัมพันธ์การรายงานการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาคมหรือประชาชนทั่วไปทราบนั้นยังไม่ทั่วถึงเท่าใดนัก ดังนั้นในภาพรวมแล้วการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด เปรียบเทียบรายหมู่บ้าน

ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบากในแต่ละหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบากมีรูปแบบการจัดประชาคมเช่นเดียวกันในทุกหมู่บ้าน ทั้งการประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมในเวทีประชาคมเช่นกัน

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะของประชาคมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย คือ

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้กับชุมชนตามที่แต่ละชุมชนเสนอ และควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมในการจัดเวทีประชาคม

3.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านบากควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับ โครงการต่างๆที่ได้จัดทำให้ประชาชน ทราบ

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านบากควรมีการสอบถามความคิดเห็นประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ อบต.

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล องค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านบากควรประชาสัมพันธ์การรายงานผลการปฏิบัติงานของ อบต.ให้ประชาชน รับทราบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการศึกษาไปใช้

ในการศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้ข้อมูล ข้อเสนอแนะบางประการอันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการหารูปแบบ วิธีการ ในการส่งเสริมให้ ประชาคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วน ตำบล บ้านบากให้มากขึ้น

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบากควรตระหนักและให้ความสำคัญกับ ประชาคมในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในทุกๆด้านให้มากขึ้น

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก ควรเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการตรวจสอบความ โปร่งใสขององค์การบริหารส่วนตำบล หลากหลายแนวทาง และควรมีการจัดสรรงบประมาณให้แต่ละหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 ควรศึกษาความคิดเห็นของประชาคมเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละด้านขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY